

วัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก โรคคอตีบ และ โรคไอกรน (Tdap) ในหญิงตั้งครรภ์

พว. กุศลิน จุฑารัตน์

โรคบาดทะยัก เกิดจากพิษของเชื้อบาดทะยัก ที่มีอยู่ตามสิ่งแวดล้อมทั่วไป เช่นในดิน พื้นหญ้า มูลสัตว์ เจริญได้ดีในที่ที่ไม่มีออกซิเจน ส่วนมากมักจะมีประวัติมีบาดแผลตราบาวย เช่น ตะปูตำ หนามตำ สัตว์กัด เป็นต้นเมื่อเชื้อบาดทะยักเข้าสู่ร่างกายทางบาดแผล แล้วปล่อยสารพิษออกมาทำลายระบบประสาท ทำให้มีอาการเกร็ง กระตุกของกล้ามเนื้อ ขากรรไกรแข็ง อ้าปากไม่ได้ คอแข็ง ชักกระตุก หายใจลำบาก รุนแรงจนเสียชีวิตได้ ระยะฟักตัว 5 วัน - 15 สัปดาห์ แต่พบมากระหว่าง 6-15 วัน

โรคคอตีบ เกิดจากเชื้อคอตีบ ซึ่งอยู่ในน้ำลาย เสมหะ หรือน้ำมูกของผู้ป่วย ซึ่งทำให้ลำคออักเสบ รุนแรง เกิดเป็นพังพืดอุดกั้นทางเดินหายใจ นอกจากนี้ การติดเชื้อยังทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อน กล่าวคือเชื้อคอตีบสามารถปล่อยสารพิษ ทำให้เกิดโรคกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบและประสาทอักเสบได้ โรคนี้เป็นโรคที่ติดต่อได้ง่ายโดยการหายใจ ไอ หรือจามรดกัน มีระยะฟักตัวประมาณ 1-7 วัน อาการของโรคคอตีบ จะมีอาการ ไข้ต่ำๆ ปวดศีรษะ ครั่นเนื้อครั่นตัว เจ็บคอเล็กน้อยแต่รู้สึกกลืนลำบาก คลื่นไส้ อาเจียน อ่อนเพลียมาก ถ้ามีอาการอักเสบของกล่องเสียง จะมีอาการไอ เสียงแหบ หายใจลำบาก

โรคไอกรน เกิดจากเชื้อไอกรนซึ่งมีอยู่ในคอของผู้ป่วยที่เป็นโรคในระยะแรกเท่านั้น ติดต่อได้โดยการไอหรือจามรดกัน ทำให้เกิดการอักเสบของเยื่อทางเดินหายใจ ทำให้มีอาการไอมาก จนหายใจลำบาก ในเด็กอาจมีอาการ หดหายใจ ชัก ไออย่างรุนแรง ซึ่งทำให้หายใจลำบาก อาเจียน และรบกวนการนอนหลับ ระยะฟักตัวประมาณ 7-14 วัน

การฉีดวัคซีนป้องกันในหญิงตั้งครรภ์ หญิงตั้งครรภ์ซึ่งยังไม่เคยได้รับการฉีดวัคซีน Tdap ควรฉีดหนึ่งครั้งจากอายุครรภ์ครบ 20 สัปดาห์ และจะให้ดีควรอยู่ระหว่างไตรมาสที่สามของการตั้งครรภ์ ถ้าฉีดให้มารดา ก็จะช่วยป้องกันให้ลูกที่คลอดออกมาได้ประมาณ 6 เดือน และวัคซีนป้องกันบาดทะยัก จะช่วยป้องกันการติดเชื้อระหว่างตั้งครรภ์และคลอดบุตรด้วยสตรีที่ไม่ได้รับการฉีดวัคซีน Tdap ระหว่างตั้งครรภ์ ควรฉีดหนึ่งเข็มทันทีหลังคลอดบุตร เนื่องจากลูกที่ป่วยเป็นโรคไอกรนอาจมีสาเหตุจากการติดเชื้อมาจากแม่ ทั้งวัคซีน Tdap และ Td อาจฉีดร่วมกับวัคซีนอื่นได้